

. Sygn. II C 1169/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Dubinowicz-Motył
Protokolant:	Aniela Zając

po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 2015 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko A. Z.

o zapłatę

- utrzymuje w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym tutejszego Sądu z dnia 13 listopada 2013 roku sygnatura akt II Nc 376/13 w części w jakiej pozwanemu A. Z. nakazano zapłatę kwoty 364 604,97zł (trzysta sześćdziesiąt cztery tysiące sześćset cztery złote i 97/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 18 września 2013 roku do dnia zapłaty, ustawowych odsetek od kwoty 1 024, 65zł (tysiąc dwadzieścia cztery złote i 65/100) za okres od dnia 18 września 2013 roku do dnia 11 marca 2014 roku i kosztów procesu;
- uchyla nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym tutejszego Sądu z dnia 13 listopada 2013 roku sygnatura akt II Nc 376/13 w części w jakiej pozwanemu A. Z. nakazano zapłatę kwoty 1 024,65zł (tysiąc dwadzieścia cztery złote i 65/100) i w tym zakresie postępowanie umarza.

Sygn. akt II C 1169/14

UZASADNIENIE

Dnia 18 października 2013 roku (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. złożyła do tut. Sądu pozew o zapłatę w postępowaniu nakazowym, domagając się zasądzenia od pozwanych A. B. i A. Z. solidarnie z weksła na swoją rzecz kwoty 365.629,62 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 18 września 2013 roku do dnia zapłaty. W uzasadnieniu powódka wskazała, że jest w posiadaniu weksła opatrzonego klauzulą bez protestu wystawionego w W., na podstawie którego pozwani A. B. jako wystawca i A. Z. jako poręczyciel weksłowy zobowiązani są solidarnie zapłacić łączną kwotę 365.629,62 złotych. Weksel nie został przez pozwanych wykupiony w terminie zapłaty, co miało nastąpić dnia 17 września 2013 roku i do dnia wytoczenia powództwa, pomimo wezwania do zapłaty sumy wekslowej, pozwani nie wykonali swego zobowiązania wobec powódki (k. 3-4).

W dniu 13 listopada 2013 roku tut. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym o sygn. akt II Nc 376/13, uwzględniając żądanie pozwu (k. 9).

W ustawowym terminie pozwani wnieśli zarzuty od w/w nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości, wskazując iż weksel zabezpieczał zobowiązania z tytułu umowy leasingu, które były częściowo regulowane i wnosząc o pomniejszenie należności o sumy wpłacone już na rzecz strony powodowej oraz o rozłożenie na raty pozostałej do zapłaty należności (k. 15).

Prawomocnym postanowieniem z dnia 24 lipca 2014 roku tut. Sąd odrzucił zarzuty pozwanej A. B. od nakazu zapłaty wydanego w niniejszej sprawie (k. 59).

Ustosunkowując się do zarzutów wniesionych przez pozwanego A. Z., powodowa spółka cofnęła powództwo co do kwoty 1.024,65 złotych (co uzasadniła faktem dokonania korekt faktur z tytułu polis ubezpieczeniowych i zaliczenia sum należnych pozwanym na poczet ich zadłużenia wynikającego z umowy leasingu) i domagała się zasądzenia kwoty 364.604,97 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 18 września 2013 roku do dnia zapłaty, odsetek ustawowych od kwoty 1.024,65 złotych od dnia 18 września 2013 roku do dnia 11 marca 2014 roku oraz zasądzenie od kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 81 – 83).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) sp. z o.o. z siedzibą w W. w dniu 24 listopada 2010 roku zawarła z pozwaną A. B. umowę leasingu nr (...), zobowiązując się do oddania pozwanej w używanie przedmiotu leasingu w postaci siedmiu maszyn rolniczych wyszczególnionych w załączniku nr (...) do umowy, natomiast A. B. zobowiązała się do zapłaty 73 rat leasingowych, których wysokość i termin płatności została określona w harmonogramie stanowiącym załącznik nr (...) do umowy. Jako walutę umowy strony ustaliły frank szwajcarski. Istnienie zwłoki z zapłatą co najmniej jednej raty leasingowej i brak reakcji na wezwanie do zapłaty z wyznaczeniem dodatkowego terminu do spełnienia świadczenia uprawniały (...) sp. z o.o. do wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym. Po wypowiedzeniu umowy korzystający zobowiązany miał być do zwrotu przedmiotu leasingu i poniesienia kosztów jego zwrotu oraz do zapłaty na rzecz (...) sp. z o.o., w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu wezwania do zapłaty: 1) wszystkich wymagalnych, a niezapłaconych należności wraz z odsetkami, 2) wszystkich przewidzianych w umowie, a niezapłaconych rat leasingowych, przeliczonych według kursu sprzedaży franka szwajcarskiego przez NBP z dnia wypowiedzenia umowy leasingu, pomniejszonych o dyskonto (w wysokości stopy oprocentowania z dnia wypowiedzenia z tytułu ich zapłaty przed terminem wynikającym z harmonogramu spłaty należności) i o cenę sprzedaży przedmiotu leasingu bez podatku Vat (w razie sprzedania przedmiotu leasingu przez (...) sp. z o.o.), 3) szacunkowej wartości przedmiotu leasingu, - kosztów odzyskania przedmiotu leasingu (w szczególności kosztów obsługi prawnej, kosztów opłat sądowych oraz kosztów windykacji), 4) wszelkich kwot wymaganych od korzystającego na podstawie umowy bądź przepisów prawa, powiększonych o podatek Vat.

Jako zabezpieczenie roszczeń wynikających z umowy leasingu strony przewidziały weksel in blanco z wystawienia korzystającego (A. B.) na zlecenie finansującego, poręczony przez A. Z.. Porozumienie wekslowe było załącznikiem do umowy leasingu, w którym m.in przewidziano, iż (...) sp. z o.o. w W. będzie uprawniona do uzupełnienia treści weksla w razie nie wywiązywania się przez A. B. z zobowiązań przewidzianych w umowie leasingu, poprzez wpisanie na wekslu miejsca wystawienia, daty wystawienia, remitenta, miejsca i terminu płatności oraz sumy wekslowej w wysokości pokrywającej całość roszczenia pieniężnego finansującego do korzystającego z tytułu nie wywiązywania się korzystającego z zobowiązań wynikających z umowy.

Dowód: umowa leasingu wraz z załącznikami k. 88-91, ogólne warunki umowy leasingu k. 92-95, weksel wystawiony przez A. B. k. 6,

A. B. miała trudności w wywiązywaniu się z zobowiązań wynikających z umowy leasingu. W grudniu 2010 roku, sierpniu 2011 roku, lutym 2012 roku, lutym 2013 roku strony zawierały porozumienia co do spłaty zaległości i aneksy do umowy zmieniające wysokość poszczególnych rat leasingowych.

Wobec kolejnego braku płatności rat leasingowych, powodowa spółka w dniu 24 czerwca 2013 roku wystosowała do A. B. wezwanie do zapłaty zaległości pod rygorem rozwiązania umowy leasingu. Z uwagi na nadal istniejące zadłużenie A. B., powodowa spółka pismem z dnia 12 lipca 2013 roku wypowiedziała umowę leasingu nr (...) i wezwała do zwrotu przedmiotów będących przedmiotem leasingu.

Dowód: aneksy i porozumienia do umowy leasingu k.96-103, wezwanie do zapłaty 104, wypowiedzenie umowy leasingu z dnia 12 lipca 2013 roku z potwierdzeniem doręczenia k. 108-110.

W dniu 29 sierpnia 2013 roku powodowa spółka dokonała rozliczenia umowy leasingu nr (...), określając swoją wierzytelność wobec A. B. na kwotę 365 629,62zł. W jej skład wchodziły: należności zafakturowane a niezapłacone na dzień wystawienia noty w kwocie 52 694,58zł, odsetki od wymagalnych należności w kwocie 6 120,88zł, wartość szacunkowa przedmiotu leasingu w kwocie 3 551,93zł, suma przewidzianych w umowie a niezapłaconych rat pomniejszonych o dyskonto w kwocie 281 599,11zł, koszty windykacji w kwocie 2000zł i różnice kursowe w kwocie 19 663,12zł.

Dowód: nota rozliczeniowa k. 105, wyliczenia należności k.106-107

Pismami z dnia 9 września 2013 roku A. B. jako wystawca weksła oraz A. Z. jako poręczyciel weksła zostali poinformowani przez (...) sp. z o.o. o uzupełnieniu weksła in blanco, wystawionego na zabezpieczenie roszczeń z umowy leasingu nr (...), poprzez wpisanie jako sumy wekslowej kwoty 365 629,62zł. Powód jednocześnie wezwał pozwanego i A. B. do wykupu weksła do dnia 17 września 2013 roku, informując iż taki został wpisany termin płatności weksła. Dowód: weksel k. 6, zawiadomienia o uzupełnieniu weksła z potwierdzeniem nadania k.110-112

W zakreślonym terminie pozwany ani A. B. nie dokonali wykupu weksła. niesporne

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest uzasadnione.

W myśl z art. 47 ustawy prawo wekslowe wystawca i poręczyciel weksła ponoszą odpowiedzialność solidarną wobec posiadacza weksła. Z kolei z art. 32 ustawy wynika, że poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo jak ten, za kogo poręczył. W przedmiotowej sprawie niesporne jest, że pozwana A. B. podpisała jako wystawca weksel in blanco, natomiast pozwany A. Z. poręczył za A. B.. Poręczenie to spełnia wszystkie wymogi ważności poręczenia wekslowego, określone w art. 31 powołanej ustawy, a sam weksel in blanco został uzupełniony w sposób spełniający wymogi ważności weksła własnego (art. 101 ustawy).

Bezsporne było także, iż weksel przedstawiony przez powódkę był wekslem in blanco o charakterze gwarancyjnym – miał zabezpieczać wierzytelności (...) sp. z o.o. z tytułu umowy leasingu nr (...), co wynika zresztą wprost z treści deklaracji wekslowej stanowiącej załącznik do umowy leasingu (k.88v). Ustalony, gwarancyjny charakter weksła ma istotne znaczenie z uwagi na zakres przysługujących pozwanemu zarzutów. W doktrynie i orzecznictwie jest utrwalony pogląd, iż treść art. 10 ustawy prawo wekslowe rozstrzyga o zakresie zarzutów przysługujących także poręczycielowi weksła in blanco, a ponadto iż granice odpowiedzialności poręczyciela wyznacza zakres zobowiązania osoby, za którą poręczył. Przykładowo wskazać można wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2011 roku, wydany w sprawie IV CSK 371/10, w którym stwierdzono, iż przewidziana w art. 32 zd. 1 ustawy prawo wekslowe formuła takiej samej odpowiedzialności poręczyciela, jak tego, za którego poręczył oznacza, że do czasu puszczenia weksła w obieg, poręczyciel może powoływać się na zarzuty przysługujące wystawcy weksła in blanco. W wyroku z dnia 12 grudnia 2008 roku sygn. II CSK 360/08 Sąd Najwyższy stwierdził zaś, iż poręczyciel weksła in blanco może zgłaszać skuteczne zarzuty wskazujące na wypełnienie weksła niezgodnie z porozumieniem.

Stosownie do art. 10 ustawy prawo wekslowe, jeżeli weksel, niepełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.

Ponieważ w rozpoznawanej sprawie powódka jest remitentem, pozwany nie był ograniczony w możliwości skutecznego podnoszenia zarzutu uzupełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem wekslowym. Zarzut taki pozwany formułował, wskazując iż w dacie wypełnienia weksla wierzytelność powódki wobec A. B. z tytułu umowy leasingu istniała w mniejszej wysokości niż kwota wpisana na wekslu, twierdząc iż przy rozliczeniu nie zostały uwzględnione wpłaty dokonywane przez powódkę w czasie obowiązywania umowy leasingu. Tej treści zarzuty skutkowały przeniesieniem sporu na płaszczyznę tzw. stosunku podstawowego, czyli umowy leasingu.

Wymaga zauważenia, że podniesienie przez dłużnika wekslowego zarzutów ze stosunku podstawowego nie powoduje utraty przez posiadacza weksla formalnej i materialnej legitymacji wekslowej. W dalszym ciągu zatem to na dłużniku wekslowym spoczywa ciężar udowodnienia, że weksel wypełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem wekslowym i nie ma podstaw, aby ciężar dowodzenia okoliczności ze stosunku podstawowego, uzasadniających uzupełnienie weksla, przerzucać na wierzyciela wekslowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2000 r., V CKN 136/00, OSNC 2001/6/89, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu dnia 13 lipca 2005 r., I ACa 23/05, Lex Polonica nr 1287669). Dochodzenie przez powoda praw z weksla wystawionego przez dłużnika osobistego stwarza domniemanie istnienia wierzytelności wekslowej w wysokości sumy wekslowej i przerzuca ciężar dowodu przeciwnego na dłużnika (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2009 r., V CSK 129/09, Lex nr 688047). Powód nie ma obowiązku wskazania już w pozwie tytułu dochodzonych kwot, a dopiero po wniesieniu zarzutów jest obowiązany do określenia, z czego wynika dochodzona pozwem kwota (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 28 października 2011 r., VI ACa 546/11, LEX nr 1136133).

Jak już wskazano, w zarzutach pozwany wskazywał że wysokość dochodzonej należności została nieprawidłowo określona poprzez nieuwzględnienie rat leasingowych uiszczanych przez A. B.. Zarzut ten okazał się słuszny jedynie co do należności z tytułu podatku Vat za refakturowanie należności z tytułu ubezpieczenia przedmiotu leasingu w łącznej kwocie 1024,65zł – strona powodowa cofnęła bowiem pozew w zakresie dotyczącym owych należności (k.81). Odnosząc się w pozostałym zakresie do owego zarzutu Sąd zauważa, iż strona powodowa przedłożyła dokumenty wyjaśniające sposób rozliczenia umowy leasingu oraz w piśmie procesowym przedstawiła przyjęty przez siebie mechanizm wyliczeń (k.82-83 i 105-107), a pozwany w określonym terminie (k.114 i 119) nie ustosunkował się merytorycznie do tych zagadnień i nie sprecyzował swoich zarzutów, skupiając się w końcowym etapie postępowania na domaganiu się rozłożenia należności na raty (k.129 i 132-133). Strona powodowa, przedkładając w/w dokumenty, wykazała wysokość zobowiązania A. B. wobec powoda z tytułu umowy leasingu, a więc i zasadność wpisania kwoty tego zobowiązania jako sumy wekslowej na wystawionym przez A. B. i poręczonym przez pozwanego wekslu in blanco mającym zabezpieczać wierzytelności z tej umowy. Wskazywany przez stronę powodową sposób obliczenia wysokości owych należności znajdował podstawy w postanowieniach zamieszczonych w punkcie 4.6, 5.10.5, 12.3 i 12.4 ogólnych warunków ubezpieczenia, a przedstawione obliczenia były poprawne pod względem rachunkowym. Pozwany natomiast nie przedstawił żadnego dowodu, z którego wynikałoby, że suma, na jaką został wypełniony przedmiotowy weksel oraz jaka była żądana w pozwie jest niezgodna z treścią zawartego porozumienia wekslowego. W szczególności pozwany nie przedstawił dowodów na poparcie tezy o częściowym zaspokojeniu roszczeń powódki, ograniczając się jedynie do lakonicznego stwierdzenia, że „wszystkie raty były płacone”.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 496 kpc, uwzględniając częściowe cofnięcie pozwu, sąd orzekł jak w sentencji wyroku.